

Verslag van de openbare vergadering van het **forum Samenleving**, gehouden op 6 maart 2017 in het Stadhuis aan de Visbrug 1 te Oudewater.

Aanwezig

De heer J.W. van Wijngaarden (CDA)	voorzitter
De heer H.L.C. Alles (ChristenUnie/SGP)	lid
De heer G. Koffeman (CDA)	lid
Mevrouw Y.G. Noordberg (De Onafhankelijken)	lid
De heer C.W.M. Stolwijk (De Onafhankelijken)	lid
Mevrouw J.J. de Vor-v.d. Bunt (CDA)	lid
De heer A.J. van Winden (VVD/D66)	lid
Mevrouw A.P. van Wijk (VVD/D66)	lid
De heer A. van der Lugt	griffier

Aanwezig op uitnodiging

College van burgemeester en wethouders

De heer mr. drs. P. Verhoeve	burgemeester
De heer L.I.M. Duindam	wethouder
De heer drs. L.W. Vermeij	wethouder

Aanwezige externen

Mevrouw Schimmel en mevrouw Derks van Jeugd-Punt
Mevrouw Rigter van de GGDru

Ambtelijk apparaat

Mevrouw A. de Leeuw
Mevrouw N. de Ridder

Verslag: Mevrouw M. van Steijn

Tekstbureau Talent

1. Opening

Voorzitter Van Wijngaarden opent de vergadering en heet allen welkom.

2. Vaststellen agenda

De afspraak is dat er niet meer dan 2 presentaties per vergadering gehouden zouden worden maar vanmorgen is er een verzoek gekomen voor een 3e presentatie, nl. bij agendapunt 6, van de GGDru. De voorzitter vraagt het forum permissie voor deze presentatie.
Het forum stemt in.

3. Verslag Forum Samenleving 30 januari 2017

Tekstueel: De heer Alles heeft erop gewezen dat hij op 30 januari 2017 gast was, en dus nog niet bij de lijst van aanwezige forumleden vermeld had moeten worden.
Met deze wijziging wordt het verslag goedgekeurd en vastgesteld.

4. Presentatie door jongerenwerker mevrouw Schimmel van Jeugd-Punt

Presentatie door jongerenwerker Willemijn Schimmel van Jeugd-Punt
Voor de details zie de handout. Hieronder een korte samenvatting.

Mevrouw Schimmel is sinds najaar 2016 uitvoerend jongerenopbouwwerker Oudewater. Zij geeft een toelichting op een aantal onderzoeken die hebben plaatsgevonden, en zal samen teamleidster mevrouw Derks eventuele vragen beantwoorden.

Jeugd-Punt werkt volgens de methode van het vindplaatsgericht werken. Dat betekent dat mevrouw Schimmel gaat naar de plekken waar de jongeren zich bevinden. Zij heeft 100 à 150 jongeren gesproken

(= 10% van de jongeren in Oudewater). 10% is ook het landelijk percentage jongeren dat daadwerkelijk kampt met problemen.

Uit de onderzoeken kwam naar voren dat jongeren van 12 t/m 16 graag leeftijdgenoten willen ontmoeten en activiteiten willen doen. Jongeren van 16 t/m 23 willen ook graag leeftijdsgenoten ontmoeten maar dan niet op plekken buiten, maar in een accommodatie. Jongeren geven aan weinig accommodaties ter beschikking te hebben; ouders faciliteren vaak onderdak.

Er is onderzoek gedaan m.b.t. drugsgebruik, onder 20 jongeren van diverse leeftijden. Aan hen is gevraagd hoe een voorlichtingsaanbod er uit zou moeten zien, en naar aanleiding daarvan heeft Jeugd-Punt een aantal aanbevelingen gegeven (zie de handout).

Daarnaast is, aangezien het Stadsteam bijna geen aanbod krijgt vanuit jeugd, onderzoek gedaan naar de helpende factoren met het opgroeien. Dat onderzoek is gedaan onder 9 jongens tussen 18 en 23 jaar, jongens uit verschillende vriendengroepen. Uit die gesprekken is een vijftal aanbevelingen naar voren gekomen (zie de handout).

Beoogde resultaten: het Vindplaatsgericht werken -programma 2017 heeft als uitgangspunt om de knelpunten in de ontwikkeling van jongeren te herkennen, te formuleren en aan te pakken. Ook gaat het programma in op doorverwijzen.

Uit de antwoorden van de jongens bleek dat hun vrienden *niet* binnen school te vinden zijn maar altijd *binnen Oudewater*. Ze blijven dus vasthouden aan hun eigen kring en hun netwerk van oudsher.

Ouders faciliteren, dat is mooi, maar dat betekent ook dat de jongeren bij het jongerenwerk niet in beeld komen. Dat is tekenend voor de situatie van de jeugd in Oudewater.

Belangrijk voor komend jaar is: hoe krijg je wél meldingen bij het Stadsteam binnen; want er is wel sprake van overlast. Daarom wil Jeugd-Punt – samen met ketenpartners Victas, Stadsteam, Politie, en Cultuurhuis – een aanpak opstellen.

De forumleden complimenteerden mevrouw Schimmel met haar heldere presentatie.

Mevrouw Noordberg heeft een aantal vragen. De antwoorden staan erachter.

Vraag: Worden met vindplaatsen ook hangplekken en kroegjes bedoeld? *Antwoord:* Ja, overal waar jongeren zich ophouden. Dat is heel divers.

Vraag: Er zijn dus nadelen aan het faciliteren door ouders; hebben jongeren zelf eigenlijk suggesties voor accommodaties? *Antwoord:* Daar hebben ze een duidelijke mening over, ze hebben meerdere wensen en uiteenlopende ideeën. De vraag om een hangplek buiten of binnen komt vnl. van de wat oudere doelgroep, 18 t/m 23 jaar, ze zoeken een plek voor activiteiten i.p.v. een horecaplek, dus zonder de noodzaak van gebruik van alcohol of drugs. De jongere doelgroep wil graag een plek om met elkaar iets te kunnen ondernemen.

Vraag: Zijn er voor jongeren van 12 tot 16 jaar, die soms tussen wal en schip vallen, ook activiteiten?

Antwoord: Ze weten zelf het beste wat ze willen. Je kunt ze niets opdringen. Met begeleiding vanuit het jongerenwerk of in samenwerking met het Cultuurhuis kunnen ze hun eigen wensen waarmaken. En Jeugd-Punt wil hen daarbij helpen.

Vraag: Drank- en drugsgebruik komt soms voor, in extreme mate. Vatten jongeren het zelf anders op dan hun ouders, ervaren zij het zelf als een probleem? *Antwoord:* Mevrouw Schimmel heeft niet zozeer jongeren gesproken met een hoge mate van drank en drugsgebruik, maar doordat ouders faciliteren is moeilijker zichtbaar wat er nu echt speelt aan problemen. Dat is een nadeel van de hechtheid van een gemeente als Oudewater. Daarbij komt: als iederéén het zo doet vinden ze het normaal, zien ze er geen problemen in.

Ook de heer Van Winden heeft de nodige vragen. Hieronder de vragen, met de antwoorden.

Vraag: Komt de jongerenwerker ook bij de *ouders* binnen? *Antwoord:* Op het moment niet. Dat komt ook omdat mevrouw Schimmel de meeste jeugd op straat spreekt. Mevrouw Schimmel is nog niet zo lang in dienst van Jeugd-Punt, en een jongerenwerker werkt op basis van relaties dus het heeft tijd nodig. Binnen die tijd gaat zij op zoek naar de grenzen, en waar ze ruimte voelt zal ze zeker bij ouders aanbellen. Als mensen haar vragen om contact te leggen doet zij dat. Maar het is afhankelijk van de situatie. Ook mevrouw Schimmel is beperkt in haar mogelijkheden en daarom zijn er korte lijnen met Stadsteam en politie.

Vraag: Jongeren vinden soms iets normaal omdat iedereen het zo doet. Is mevrouw Schimmel in haar werkperiode al iets opgevallen wat eigenlijk *niet* normaal is? *Antwoord:* Wat opvalt in Oudewater in

vergelijking met andere plaatsen is het sociale netwerk in vrije tijd: mensen van school zijn “mensen van school”, dat zijn geen vrienden om mee af te spreken. De jongeren hebben een vaste vriendengroep waarmee ze zijn opgegroeid. Ze blijven in Oudewater. Dat zie je in andere gemeentes heel anders. Wat betreft het onderzoek naar die helpende factoren, waarbij 9 jongens zijn bevraagd uit verschillende groepen en zonder problematische achtergrond: als je daarop gaat doorvragen valt op dat ze op een aantal vlakken geen problematiek ervaren, dat ligt altijd buiten henzelf. Maar als het persoonlijke problematiek wordt, wordt het niet als problematiek ervaren. Misschien zijn ze gewend om over bepaalde onderwerpen wél te spreken en over bepaalde onderwerpen niet; dus zodra ze echt in de problemen komen en het niet bespreekbaar maken, heb je een probleem. In die zin kan zo'n krachtig netwerk ook averechts werken, omdat het niet opvalt als iedereen hetzelfde doet.

Vraag: Zin er ook gesprekken met de actieve jongerenvereniging Shout, en zijn er plannen om met hen te gaan samenwerken? *Antwoord:* Ja, er zijn gesprekken in die richting met het Cultuurhuis, om vervolgens met de jongeren zelf om de tafel te gaan om in gezamenlijkheid het nodige te bereiken.

Mevrouw Van Wijk stelt de volgende vragen.

Vraag: Wat is de individuele hulpvraag van die jongeren? Ze zoeken ruimte, maar de individuele hulpvraag komt dus heel lastig naar boven. Is er behoefte aan hulp? *Antwoord:* Mevrouw Schimmel heeft de afgelopen periode twee jonge meiden gesproken, met een duidelijke hulpvraag, waarbij zij kon helpen. Maar op straat zijn het vnl. jongens die zij treft, en het is een kwestie van tijd om hun vertrouwen te winnen. Of er echt behoefte is aan hulp: Dat is moeilijk te herkennen, want zij spreekt hen in groepsverband en dan uiten ze dat niet.

Aanvulling wethouder Duindam vanuit het college: Wat opvalt is dat jongeren in Oudewater de problemen van “jongeren in Nederland in het algemeen” niet hebben. Zijn die problemen er inderdaad niet, of praten ze er niet over omdat de samenleving hier zo gesloten is? Het college vermoedt dat laatste.

Mevrouw Van Wijk concludeert dat het dan een uitdaging is om je zo laagdrempelig mogelijk op te stellen. *Vraag:* Hoe denkt Jeugd-Punt dat op te pakken? *Antwoord:* Binnen het jongerenwerk werkt het vaak andersom. Als de jongerenwerker met de jongeren in gesprek raakt kan zij veel sneller signalen oppakken en herkennen dat er iets niet goed gaat. Heb je eenmaal een vertrouwensband dan kun je daarover het gesprek aangaan, en hulp aanbieden, of tips geven. Zo proberen de jongerenwerkers die eerste stap te zetten. Vaak zien jongeren zelf helemaal niet dat er iets aan de hand is.

Vraag: Zou je dan niet een spreekuur voor ouders moeten hebben? Want die zien vaak wel dat er iets niet goed gaat. *Antwoord:* Mevrouw Schimmel is natuurlijk jongerenwerker, maar ouders weten dat ze haar altijd mogen bellen. Zij probeert dat zoveel mogelijk duidelijk te maken. Ouders zijn echt wel betrokken bij het opgroeien van hun kinderen maar pas als er een vraag is kan mevrouw Schimmel hulp bieden; of doorverwijzen natuurlijk. Van belang is die voortdurende herhaling in het geven van voorlichting op een aantal specifieke onderwerpen. Dat is een belangrijke ingang: om ouders te informeren. En de ketenpartners daar zijn daar heel hard bij nodig.

Hieronder de vragen van de heer Alles en de antwoorden die hij kreeg.

Vraag: Over hoeveel jongeren spreken we? *Antwoord:* In Oudewater zijn in totaal 1900 jongeren van 10 t/m 24 jaar.

Vraag: Maar zij hebben niet allemaal problemen. Landelijk heeft 10% problemen; betekent dat hier dan dat zo'n 200 van deze jongeren problemen heeft? *Antwoord:* Volgens de cijfers wel. Mevrouw Schimmel heeft rond 150/170 jongeren gesproken.

Vraag: Ook jongeren die problemen hebben? *Antwoord:* Nee.

Vraag: Dus dan is het niet zo dat 200 jongeren een probleem hebben. *Antwoord:* Degenen die mevrouw Schimmel op straat spreekt geven aan hun problemen zelf op te lossen. Daarbij komt dat ouders faciliteren, waardoor het minder goed zichtbaar is.

Vraag: Wat definieert mevrouw Schimmel als een probleem? *Antwoord:* Die definitie is nogal breed. Kijk je naar 12 tot 16-jarigen: zij zien als probleem dat ze met carnaval tussen wal en schip vallen. Daar houdt Jeugd-Punt zich ook mee bezig, om te voorkomen dat ze niet op oudere leeftijd problemen gaan veroorzaken. Vergeet niet dat Jeugd-Punt in het preventieve veld werkzaam is. De jongeren in de onderzoeken gaven niet aan dat ze problemen hebben.

Vraag: Samenwerking met andere ketenpartners, is dat structureel of alleen bij problemen? *Antwoord:* Het streven is om dat structureel te doen, door samen de week doornemen en dat soort zaken. Dan kun je in geval van nood direct een plan van aanpak opstarten.

Vraag over die vertrouwensrelatie: in hoeverre kan mevrouw Schimmel toch met specifieke gevallen naar de politie gaan? Of is er sprake van beroepsgeheim? *Antwoord*: Dat is een lastige. Gaat het om strafbare feiten, dan kan mevrouw Schimmel die niet voor zichzelf houden. Maar het is wel zo dat zij daar met de jongeren over spreekt. Zij begeleidt jongeren om dat zo goed mogelijk op te lossen. Je hoeft de vertrouwensband niet te schaden. Je kunt voorleggen: jij hebt dat en dat gedaan, wat gaan we ermee doen. Maar als mevrouw Schimmel hulp moet inschakelen, bijvoorbeeld omdat de jongere – of zijn omgeving – in gevaar komt, zal zij wel de jongere daarvan op de hoogte stellen.

Mevrouw De Vor heeft na al deze vragen nog één vraag over. Mevrouw Schimmel spreekt jongeren op straat, maar er zijn ook jongeren die geen vrienden hebben en eenzaam thuis op hun kamer zitten. Hoe is haar rol daarin? Hoe komt zij met hen in aanraking? Gebruikt zij bijvoorbeeld social media om hen te bereiken? *Antwoord*: Mevrouw Schimmel merkt (en dat is positief) dat zij geen jongere tegenkomt zonder dat netwerk. Zij probeert er altijd bij te komen, al is dat lastig als ze zich min of meer op hun kamer opsluiten. Daarom probeert ze hen te activeren om zelf iets te ondernemen, of probeert zij activiteiten te organiseren waar deze jongeren bij betrokken kunnen worden. De methodiek van de jongerenwerkers is per definitie niet gericht, ze krijgen niet meteen een beeld van verborgen problematiek. Dat is een manco van het vindplaatsgericht werken, daar zijn andere methodes voor nodig. Mevrouw Schimmel probeert zich qua instrumenten aan te passen aan wat de buurt het meest gebruikt, of het nu Facebook is of de krant. Zij gebruikt zoveel mogelijk verschillende soorten media.

De voorzitter dankt mevrouw Schimmel en mevrouw Derks voor hun toelichting.

5. Presentatie Beleidsplan Sociaal Domein, door mevrouw De Ridder

Presentatie Beleidsplan Sociaal Domein 2017-2019, door mevrouw De Ridder.
Hieronder een samenvatting. Voor details zie de handout.

Planning: morgen neemt het college een besluit over het plan, 14 maart advies participatieraad, 20 maart begrotingsbespreking en vaststelling raad op 30 maart. Er zijn wat afwijkingen t.o.v. het eerste plan maar dat heeft alles te maken met de herziene begroting 2017; het “Beleidsplan 2017-2018 Samen Sterk!” was basis voor het nieuwe plan; een aantal zaken is toegevoegd.

Cijfers

In 2017 zijn er 2445 jongeren van 0-19 jaar, en een grote groep volwassenen van 20-64 jaar nl. 5707. De 65-plussers komen straks nog terug vanwege hun directe relatie met de Wmo.

De economische ontwikkeling binnen Oudewater is afwijkend van Nederland, want in 2014 al neemt het aantal arbeidsplaatsen hier toe. Daardoor is het mogelijk om het reïntegreren van mensen beter op te pakken, want de inspanningen rond de Participatiewet (met Ferm Werk) zijn gekoppeld aan de economische ontwikkeling. Ferm Werk werkt met categorieën, 1 t/m 4, als het gaat om mensen die aan werk moeten komen. Categorie 1 komt het makkelijkst aan werk, 4 is het zgn. granieten bestand = mensen die langdurig geen werk kunnen verrichten.

Jongeren die gebruik maken van maatwerkvoorzieningen jeugdhulp: in 2016 waren dat er 190, en zij maakten gebruik van 316 voorzieningen (1 jongere of zijn gezin kan namelijk meerdere voorzieningen hebben). Er is een toename t.o.v. 2015 maar dat heeft waarschijnlijk te maken met de herindicaties die afgegeven zijn.

De voorziening die in Oudewater het meest wordt gebruikt is ambulante. Dan specialistische ggz, jeugdhulp ambulant, generalistische basis-ggz.

De Wmo blijft vrij constant. Voorzieningen die de gemeente het meeste toekent: begeleiding, hulp bij het huishouden, vervoersvoorzieningen.

Qua bevolkingsopbouw is een stijging te zien van het aantal 80-plussers. Zij zijn degenen die de meeste Wmo-voorzieningen nodig hebben, zeker nu ze zo lang mogelijk thuis moeten blijven wonen.

Gezondheidscijfers: zie de handout. Het zijn de cijfers uit het Volwassenonderzoek 2012 van de GGD.

Deze cijfers zijn gebruikt om het beleidsplan verder uit te werken. Ook is gekeken naar klantervaringen, via het Cliëntervaringsonderzoek 2015.

Conclusies uit de cijfers: er is een toename van het aantal ouderen en mantelzorgers te voorzien door langer zelfstandig wonen, en dus ook een toenemende vraag naar Wmo-voorzieningen. De cijfers zeggen

iets over eenzaamheid bij ouderen, een relatief begrip maar wel erg belangrijk; misschien moet de stad iets gaan doen om de ontmoeting iets natuurlijker te laten verlopen. Heel belangrijk is dat er een basis is om inwoners in Oudewater met een uitkering te laten reïntegreren. Verder is een nadere analyse Jeugdhulp nodig (beschikking Stadsteam) om die zorg ook effectief te laten zijn.

Doelen, resultaten, en metingen

Er zijn 3 resultaten benoemd voor het beleid: 1) voldoende lokaal ondersteuningsaanbod; 2) inwoners worden passend en integraal ondersteund; 3) inwoners vinden zoveel mogelijk oplossingen binnen het eigen sociaal netwerk (dat staat overigens in het beleidsplan van iedere gemeente in Nederland).

Ook de effecten die het college met dit beleid wil bereiken zijn benoemd, en hoe dat gemeten gaat worden. In de presentatie wordt vervolgens een lijst van plannen weergegeven.

Financiën: structureel door integratie uitkering sociaal domein; incidenteel uit bestemmingsreserve sociaal domein. Verder intensiveringen budgetten voor preventie, Oudewater Werkt, en extra inzet hulp binnen het huishouden.

De heer Van Winden stelt de volgende vragen.

Vraag: Graag een toelichting op het verband tussen economische ontwikkeling en mensen reïntegreren naar werk. *Antwoord:* Als de economie zich gunstig ontwikkelt is er een toename van arbeidsplaatsen en meer bereidheid bij ondernemers om mensen op te nemen.

Vraag: Waar komt die groei in Oudewater vandaan? *Antwoord:* Die zit vooral in detailhandel, zorg, bouw, en zakelijke dienstverlening. Dat is nu in beeld, en daardoor is er een richting waar mensen naartoe geleid kunnen worden. Maar de ondernemers moeten nog actief benaderd worden; dat willen de ambtenaren doen samen met Ferm Werk.

Vraag: Was daar niet al een start mee gemaakt? Andere vraag, over het streven “lokaal wat lokaal kan” (m.b.t. zorgaanbieders). De heer Van Winden heeft begrepen dat zzp-ers maar 75% uitgekeerd krijgen van wat de landelijke grote zorgaanbieders krijgen. Dat vindt hij vreemd. Men gaat ervan uit dat een zzp-er zijn administratie op zondag doet; en dat hoeft dan niet betaald te worden. Het wordt door zzp-ers als oneerlijk ervaren. Een ander voorval: de heer Van Winden hoorde van een plaatselijke zorgaanbieder dat hij zorg aanbiedt en te maken heeft met indicatie vanuit Stadsteam Oudewater, waar in plaats van zorg in natura een pgb werd geïndiceerd. Daar is een korting op, en dat kostte degene die de zorg aanbood dus veel geld. Kan Oudewater daar niet anders mee omgaan? *Antwoord:* Wethouder Duindam zegt over de eerste vraag dat dat een definitiekwestie is. Het is niet zo dat een zzp-er minder krijgt dan iemand die namens een instelling hulp verleent; hij krijgt alleen minder opslag voor zijn overhead. Daarmee drukt het college uit dat Oudewater liever die zzp-er heeft dan die grote instellingen, want uiteindelijk is dat voor de gemeente een voordelig verschil. Voor de persoon in kwestie maakt het niet uit. Het is geen extra korting, hij krijgt minder overhead-opslag. Als dat door zzp-ers als oneerlijk wordt ervaren zal de gemeente daar anders over moeten gaan communiceren. **ACTIEPUNT** Bij krimpende budgetten zal de gemeente juist eerder een beroep doen op mensen die in staat zijn goedkoop te werken dan op instellingen met een overhead.

Wat betreft de tweede vraag: In het algemeen kan het niet zo zijn dat er een verplichting is om pgb te indiceren: dat gebeurt uitsluitend op aanvraag van de cliënt. Wil hij zijn zorg in pgb, dan kan dat. Vraagt hij daar niet om, dan krijgt hij gewoon zorg in natura.

Mevrouw Van Wijk vraagt naar de categorieën van Ferm Werk. Zij zou graag horen welke leeftijden het meest in de verschillende categorieën vertegenwoordigd zijn. Mevrouw De Ridder zal dat navragen.

TOEZEGGING

Vraag: De cijfers die als basis gediend hebben zijn van 2012. Wanneer kunnen er recentere cijfers verwacht worden? *Antwoord:* De gezondheidsonderzoeken zijn in november/december weer afgenomen en komen in Q2. Die cijfers worden meegenomen, maar dat kan niet meer mee met het beleidsplan 2017. Maar mochten er bijzondere uitkomsten zijn, die leiden tot aangepast beleid, dan komt mevrouw De Ridder terug bij de raad. **TOEZEGGING**

Wethouder Vermeij voegt daaraan toe dat in de vorige vergadering het lokaal gezondheidsbeleid is verlengd. In het nieuwe beleidsplan zal de raad beleid vinden op basis van het actuele cijfermateriaal.

Mevrouw Van Wijk heeft nog een aantal vragen.

Vraag: Bij de ambulante aanbieders was een toename te zien van 150 naar 600. Hoe komt dat?

Antwoord: Dat heeft te maken met een aantal herindicaties die in 2015 en 2016 nog moesten gebeuren en met een aantal productcodes, die zitten achter de jeugdzorg en landelijk worden vastgesteld, waardoor een

aantal cliënten in een andere productcode vallen en die cijfers vervolgens enorm toenemen. Je ziet dus bij een andere categorie een afname. Maar de jeugdhulpvoorzieningen zijn toegenomen.

Mevrouw Van Winden: 190 cliënten doen een beroep op de jeugdhulp, dat is 10% dus vrij fors. Het is dan wel goed om die individuele hulpvragen boven tafel te krijgen zoals in het vorige agendapunt besproken.

Vraag over schuldhulpinitiatieven: valt Schuldhulpmaatje daar ook onder? *Antwoord*: Vorig jaar is het schuldhulpbeleid vastgesteld en in het uitvoeringsplan daarbij is vastgesteld dat Oudewater veel meer gebruik maakt van vrijwilligers, in het kader van preventief werken. En Schuldhulpmaatje was er in Oudewater gelukkig al.

Vraag: Wat doen sociaal raadslieden precies voor werk? *Antwoord*: Vaak zijn het maatschappelijk werkers met specifieke expertise rondom financiële regelingen. Aanvulling wethouder Duindam: Schuldhulpmaatjes werken vooral aan de *schuldenkant* van inwoners, en sociaal raadslieden werken vooral aan de *inkomenskant* van cliënten, zodat ze bijvoorbeeld de toelagen krijgen waar ze recht op krijgen maar waar ze – vanwege de ingewikkeldheid – nooit een beroep op zouden doen.

De heer Alles heeft zorgen over de mantelzorgers.

Vraag: Zijn er voldoende mantelzorgers in Oudewater beschikbaar? Juist omdat er een percentage is dat zich nogal overbelast voelt. *Antwoord*: Mantelzorg overkomt je, daar kies je niet voor. Met het toenemen van het aantal ouderen zal ook de mantelzorg stijgen. Er zijn landelijke cijfers over hoeveel mantelzorgers je in een gemeente zou moeten hebben, maar mevrouw De Ridder heeft niet paraat wat die cijfers voor Oudewater zijn; ze zijn waarschijnlijk terug te vinden in het mantelzorgplan dat gemaakt gaat worden.

ACTIEPUNT Daar is ook in opgenomen de behoefte aan versterking rondom die informele inzet. Het budget voor Wmo Maatwerkvoorzieningen zal de komende jaren niet toenemen dus de toenemende vraag voor voorzienbare Wmo-voorzieningen moet op een andere manier opgevangen worden. Daar zijn vrijwilligers voor nodig, denk aan vormen als een boodschappendienst, een ontmoetingsplek voor ouderen etc. De vraag is terecht of er voldoende vrijwilligers zullen zijn om de vraag aan te kunnen.

De heer Alles verwacht grote problemen in het vinden van voldoende vrijwilligers, zeker gezien de vergrijzing / toenemende behoefte aan mantelzorg t.o. het feit dat diezelfde overheid wil dat iedereen tot z'n 67e blijft werken .

Mevrouw De Ridder herkent het probleem.

Mevrouw De Vor heeft nog een aantal vragen over. Ook zij is bezorgd over de mantelzorgers. 11% is overbelast. Vorige week stond in krant dat de gemiddelde mantelzorger de mantelzorg waardeert met een 4. Zij is daarom benieuwd naar de acties in het actieplan. Zij vraagt of de raad dat actieplan ook toegezonden zal krijgen.

Wethouder Vermeij zal het actieplan Mantelzorg zeker met de raad delen. **TOEZEGGING** Er wordt intern nagedacht hoe de gemeente zoveel mogelijk kan faciliteren daarin, denk aan het bieden van respijtzorg etc.

Overige vragen van mevrouw De Vor:

Vraag n.a.v. de cijfers van het gezondheidsonderzoek: van de senioren heeft 59% last van overgewicht. Wat kan daar van gemeentewege aan gedaan worden? Want misschien is er een relatie met ondersteunings-vragen vanuit Wmo. *Antwoord*: Dat moet waarschijnlijk vooral gezocht worden in preventief aanbod.

Vraag: Voor ouderen zouden ontmoetingen georganiseerd worden. Zijn er al concrete zaken op dat vlak te melden? Vorig jaar heeft de KBO hier een mooi plan overhandigd. Wordt daar iets mee gedaan, of zijn er nieuwe activiteiten te bedenken?

Antwoord wethouder Vermeij: Er zijn veel actieve organisaties in Oudewater maar waar het aan schort is dat die vaak een duwtje nodig hebben om hun goede ideeën tot uitvoering te brengen. Daar wordt dit plan voor geschreven. Het is dus niet een kwestie van taken overnemen, maar een duwtje geven.

Vraag: Komen de sociaal raadslieden bij Welzijn Oudewater / Stadsteam in dienst, of worden ze tijdelijk ingehuurd (want financiering wordt voor 3 jaar voorgesteld)? *Antwoord*: De gemeente oriënteert zich daar nog op en heeft op dit moment een aanbod van Kwadraat, die ook maatschappelijk werk biedt in Oudewater. Zij kunnen dit ook leveren.

Dan nog enkele vragen van de heer Koffeman.

Vraag: Leveren de gegevens die vandaag gepresenteerd zijn, andere beleidsuitgangspunten en prioriteiten op dan uit het eerdere beleidsplan "Samen Sterk"?

Antwoord wethouder Duindam: Op twee gebieden zijn er nieuwe inzichten ontstaan. Ten eerste op het vlak van armoede. Daar zijn nieuwe cijfers over, er is nogal wat problematiek op dit punt, en die cijfers worden de komende tijd gericht verzameld om meer preventief aan de slag te kunnen. Ten tweede m.b.t. chronisch zieken, met chronische aandoeningen. Het geld dat daarvoor beschikbaar was ging in Oudewater naar de reserve sociaal domein; maar besloten is om dat nu voor deze groep gericht te gaan inzetten. Dat zijn de twee grootste verschillen met het beleidsplan van november.

Vraag: Hoe wordt het geld besteed, en krijgt de raad te horen hoe de cijfers tot stand gekomen zijn?

Worden al die bedragen rechtstreeks aan mensen besteed, of aan organisaties? *Antwoord wethouder*

Duindam: Het wordt lastig om dat vóór 30 maart door te geven. De instructie van de raad is om dat zo min mogelijk naar overhead te laten stromen, en het college zal daarop blijven monitoren. Verder is afgesproken dat de rapportages zodanig zullen worden ingericht dat de raad helder kan volgen waar de interventies voor mensen zelf effect hebben gehad. Maar dat kan pas besproken worden op basis van de rapportages, dus dat zal niet vóór 30 november zijn. Daar is besloten de extra interventies te doen met incidenteel geld, en voor 3 jaar, zodat de effecten kunnen worden gemeten over een overzienbare periode. Die incidentele maatregelen moeten leiden tot structurele maatregelen of een verbetering voor cliënten; dat moet in die 3 jaar aangetoond worden.

Vraag: Hoe zijn die cijfers opgebouwd? *Antwoord:* Er zijn wat afwijkende termijnen gehanteerd, omdat in de begroting sterk gekeken is naar de toekomst, welke uitgaven voorzienbaar zijn, en welke budgetten verwacht kunnen worden. Dan zijn er twee structurele posten te noemen waar budgetten voor zijn: tegemoetkoming meerkosten zorg (uit budget van het Rijk) en de mantelzorgwaardering (via stelpost sociaal domein). Voor de andere budgetten wordt beleid gemaakt, denk aan schuldhulpverlening waarvoor de raad besloten heeft om daar € 35.000 voor in te zetten. Dat is dus gelabeld geld. In het plan staat in hoofdstuk 4 een schema met de verschillende bedragen.

Vraag: Is het juist dat er veranderingen gaande zijn m.b.t. de demografische ontwikkeling in Oudewater?

Is er een grotere vitaliteit in de opbouw over een aantal jaren zichtbaar? *Antwoord:* Dat is niet juist. Er is juist ongerustheid over de toename van het aantal 80-plussers, ook in relatie van het aantal vragen die nu al bij het Stadsteam terecht komen.

De heer Stolwijk is geschrokken van de cijfers over de jeugdhulpvoorzieningen. Op alle 4 de aangegeven jeugdvoorzieningen zijn dramatische toenames te zien. *Vraag:* In hoeverre heeft het college deze cijfers bekeken, wat is hun oordeel, en in hoeverre komen deze toenames terug in het beleid dat voorligt?

Antwoord wethouder Duindam: De driedeling van jeugdhulp zoals die verleend wordt, zal in de rapportages opgenomen worden, d.w.z.: er is een gedeelte waar de gemeente over gaat, een gedeelte waar de huisartsen en specialisten over gaan, en een gedeelte waar Save over gaat = Samenwerking Veiligheid. Met name in de ggz zie je het effect van de driedeling: deze groep, daar gaat de gemeente nauwelijks over. Daar heeft de gemeente dus weinig grip op. Daarom is het ook zo belangrijk om *meer* aandacht te besteden aan het monitoren van de verleende hulp: of de cliënten tevreden zijn, maar ook of de instellingen waarmaken wat ze contractueel hebben beloofd.

Mevrouw Noordberg heeft tot slot ook een aantal vragen.

Vraag: Is het mogelijk om een prognose te maken, een extrapolatie, van die demografische cijfers verder vooruit dan 2 of 3 jaar, om te zien in hoeverre het Wmo-budget op termijn houdbaar is? Bijv. 5 of 10 jaar. Want wellicht is het nodig om te zoeken naar andere oplossingen als de huidige hulp op termijn niet meer haalbaar is. *Antwoord wethouder Vermeij:* Het is niet te voorspellen of het houdbaar blijft maar de wethouder signaleert wel een forse toename van het aantal hulpvragen, vanwege de toename van het aantal ouderen. Van belang is te zoeken aan de voorkant, naar ondersteuning in die vrijwillige, informele organisaties, het netwerk om de ouderen heen. Oudewater heeft een scala aan vrijwilligersorganisaties die op allerlei manieren ouderen bijstaan, en de gemeente zal hen mogelijk beter dan nu kunnen ondersteunen en faciliteren. Ook belangrijk is hoe je uiteindelijk vanuit dat netwerk een goede koppeling krijgt van die vrijwillige zorg naar de professionele zorg van het Stadsteam. Die relatie zal een van de speerpunten worden in het beleid.

Mevrouw Noordberg is door dit antwoord gerustgesteld. Zij vond de investeringen in het welzijnswerk in eerste instantie nogal mager maar gelukkig blijkt dat mee te vallen. Zij herinnert aan de Wmo-begrippen leefwereld, en systeemwereld. De systeemwereld zijn de professionals, maar die informele organisaties zouden veel meer gefaciliteerd moeten worden om die leefwereld (de vrijwilligers) te versterken.

Vraag over de te verwachten indicatievrije dagbesteding van ouderen. Wat is daarvan de status?

Antwoord: Begin dit jaar wordt een start gemaakt met het opstellen van het plan. **TOEZEGGING**

Mevrouw Noordberg juicht dat toe.

6. **Raadsvoorstel Kadernota 2018 GGDrU**

Presentatie door mevrouw Rigter, directeur Publieke gezondheid van de GGD regio Utrecht.

Hieronder een samenvatting. Voor details zie de handout.

De GGDrU werkt voor 26 gemeenten in de regio Utrecht incl. stad Utrecht. Dat is – sinds kort – hetzelfde gebied als dat van de Veiligheidsregio. De GGD is een gemeenschappelijke regeling: gemeenten hebben een aantal verantwoordelijkheden in het kader van collectieve gezondheid en preventie en de wet geeft aan dat gemeenten die moeten laten uitvoeren door een GGD, samen met een aangewezen groep gemeenten, en wel in de vorm van een gemeenschappelijke regeling. Daar kun je als gemeente dus niet omheen. Een belangrijk deel van het budget wordt gefinancierd door de gemeentelijke bijdrage. Daarnaast vanuit de dienstverleningsovereenkomst JGZ 0-4 jarigen, Rijksbijdrage, klanttarief, projecten gemeenten, en overig. De begroting 2017 bedraagt € 40 mln. Vanuit gemeenten gezamenlijk wordt daarvan 70% opgebracht.

Er zijn 25 gemeenten, die per hoofd van de bevolking € 5,18 betalen en € 6,90 voor de JGZ. Dat zijn de oude Midden-Nederland-gemeenten. De gemeente Eemnes betaalt een afwijkende inwonerbijdrage omdat die gemeente het toezicht Wmo niet bij de GGDrU heeft neergelegd maar in Noord-Holland. En ook de bijdrage van de gemeente Utrecht afwijkend, want zij voeren in eigen beheer een aantal taken uit, zij het onder toezicht van de GGD (epidemiologie en medische milieukunde); ook hebben zij al heel lang de JGZ in eigen hand. Hun bijdrage per inwoner is dus eveneens lager.

Voortvloeiend uit wetgeving zijn de regio's van de GGD's onlangs opnieuw ingedeeld: de GGD's moesten zich aanpassen aan de veiligheidsregio. Daardoor is de GGD enorm gegroeid, de laatste 4 jaar zelfs verdubbeld op het aantal medewerkers. Daarnaast was er groei door overdracht hulp voor 0-4 jarigen aan de GGD. Maar in Oudewater groeit het grootste deel van de kinderen gezond en veilig op.

De kaders voor het werk van de GGD zijn vervat in een aantal verschillende wetten.

Het werk heeft 4 grote pijlers: 1) monitoren, signaleren & adviseren; 2) uitvoerende taken gezondheidsbescherming; 3) toezicht houden; 4) bewaken publieke gezondheid bij rampen en crises.

De Kadernota geeft de kaders voor de begroting aan met daarin de noodzaak voor de GGD om de basis verder op orde te krijgen. De GGD staat er goed voor als het gaat om deskundigheid, maar minder goed als het gaat om eenheid: het is als gevolg van de stormachtige groei nog een beetje een eilandenrijk. De komende tijd moet de GGD één organisatie worden, de verbinding tussen de verschillende disciplines organiseren. Daar is een duidelijke koers voor nodig, en ook een horizontale manier van werken. Dat zijn de opgaves waar mevrouw Rigter voor staat. Voor die ombuiging moet zij financiën gaan vinden. In juni hoopt zij daar resultaat van te kunnen laten zien.

Vragen over de presentatie

De heer Alles vraagt hoeveel de GGD concreet denkt te gaan besparen door meer efficiency, en of dat direct effect zal hebben op de inwonersbijdrage van de gemeente Oudewater. Ook is hij benieuwd of de controles van tatoeage-bedrijven door de klanten zelf betaald worden en zo niet, waarom er dan wel betaald moet worden voor bijvoorbeeld vaccinaties als iemand naar het buitenland gaat.

Mevrouw Rigter vertelt dat de GGD vrij veel kleine specialistische teams heeft, met eigen ict-systemen en een eigen manier om informatie onderling te delen. Belangrijk is dat zij in de toekomst méér kunnen uitwisselen, en dat verschillende teams van elkaar weten welke deskundigheid men heeft, om van elkaars deskundigheid gebruik te kunnen maken. Het gaat dus om ict-verbindingen, maar ook is van belang elkaar te leren kennen. Nu de GGD zo is gegroeid is dat lastiger geworden. Daar wordt nu dus naar gekeken. Ook door eenvoudiger beheer van applicaties kan de kwaliteit van de ict-voorzieningen verbeterd worden. Of de inwonerbijdrage naar beneden kan: eerste zorg is dat gemeenten niet méér hoeven te betalen. Want de capaciteit van het ict-systeem is nu veel te beperkt. Werken met big data, wat de toekomst is, vraagt andere voorzieningen.

Belangrijkste is echter dat medewerkers elkaar letterlijk moeten kennen, om op inhoud met elkaar te kunnen samenwerken. Dat vraagt een andere manier van werken, een cultuurverandering.

Tatooshops: dat is altijd al het werk van de GGD geweest, het is het klassieke hart van de GGD. Maar tegenwoordig is het een groeimarkt en als zodanig is het in de presentatie genoemd. De GGD controleert vanuit de infectieziektenbestrijding en dus is het een collectieve preventieve taak die men met elkaar betaalt.

Wat betreft vaccinaties: voor het rijksvaccinatieprogramma van kinderen 0-18 hoeft niets betaald te worden, dat is een collectief programma. Maar besluit iemand om naar bijvoorbeeld Tibet te gaan, dan is dat een eigen keus, en de benodigde vaccinaties moet hij dan dus zelf betalen.

De heer Alles concludeert dat de GGD voor een grote reorganisatie staat. Hij vraagt of er ook ontslagen te verwachten zijn.

Mevrouw Rigter ziet het niet als een klassieke reorganisatie want de mensen in de teams, de specialisten, zijn altijd nodig. Wel is er een vernieuwing nodig op het gebied van ict: daar is iets mee te winnen.

De heer Alles heeft gelezen dat de GGDrU mogelijk ook gebouwen gaat afstoten en vraagt of dat effect heeft op de dienstverlening aan de burgers.

Mevrouw Rigter antwoordt dat de gemeenten de GGD vaak vragen om op een bepaalde locatie, zoals consultatiebureaus, het JGZ-werk uit te voeren. De kosten daarvan worden rechtstreeks per gemeente verrekend. Die locaties zijn niet in het geding. Wel wordt kritisch gekeken naar de 4 kantoorlocaties, omdat daar investeringen nodig zijn en de GGD ook dichterbij de klant wil gaan werken. Mogelijk kan gebruik gemaakt worden van locaties van partners.

De heer Koffeman constateert dat de GGD een waardevolle instantie is. Dat weerhoudt hem echter niet van kritiek op de concept-Kadernota. Ten eerste m.b.t. de ict-behoefte. De vorige begrotingen heeft deze raad uitermate kritisch gesproken over de geldverslindende ict-behoefte bij de GGD. De GGD zei toen dat het toch echt de laatste keer zou zijn. Graag informatie over de voortgang die nu met de ict is geboekt, immers het stuk zegt dat de ict niet voldoet aan minimale eisen in continuïteit en beschikbaarheid. Gezien de miljoenen die daarin zijn omgegaan de laatste jaren is dat wel bijzonder.

Mevrouw Rigter merkt op dat de uitgaven van de GGDrU relatief laag zijn. Het is een GGD waarbij met de overname van andere instanties, zoals thuiszorg, niet alle voorzieningen zijn meegekomen die je aanwezig mag veronderstellen. Niet voor iedere medewerker is bijvoorbeeld de passende licentie aanwezig, en daar moet actie op ondernomen worden. Daarnaast worden steeds meer eisen gesteld als het gaat om veiligheid en zorgvuldigheid, eisen waar ook de GGD aan zal moeten voldoen. Ten derde heeft de GGD te maken met voortschrijdend inzicht, wat inhoudt dat de afgelopen tijd is geïnvesteerd in iets meer analytische capaciteit bij de GGD; en juist daardoor is duidelijk geworden dat deze GGD risico's loopt. Dat moet een van de eerste stappen zijn, om dat op orde te brengen. Mevrouw Rigter wil daar niet de pet voor ophouden bij de gemeenten maar eerst kijken of de GGD het zelf kan opbrengen, via ombuigingen. Vergeleken met andere GGD's neemt deze GGD wat dat betreft geen bijzondere positie in.

Tot slot wordt gewerkt aan het zgn. Digitaal Dossier JGZ, een groot traject, dat om de zoveel jaar (en ook nu) opnieuw moet worden aanbesteed. De GGDrU doet dat samen met 2 andere GGD's en wil het zo inrichten dat het op termijn ook bruikbaar is voor reizigersadviesing en de andere specialistische teams van de GGD, zodat de klant niet voor elk onderdeel opnieuw zijn persoonlijke gegevens hoeft af te geven, de GGD in één keer een totaalbeeld heeft, de klant zelf ook inzicht in het dossier heeft en er zelfs iets zelf aan toe kan voegen. Dat alleen al is een grote verbetering in de ict.

De heer Koffeman heeft niet bedoeld te zeggen dat de GGD een geldverslindende organisatie is maar hij waarschuwt alleen maar voor een geldverslindende ict-behoefte. Vaak is er uiteindelijk veel meer geld nodig dan oorspronkelijk was verwacht. Ook verbaast het de heer Koffeman dat er licenties tekort zijn of dat er applicaties bij moeten.

Mevrouw Rigter legt over de licenties uit dat dat een gevolg is van wat er is meegekomen met het overhevelen van andere organisaties naar de GGD, waar de licenties niet geregeld waren.

Wat betreft die extra applicaties: daar wordt nu paal en perk aan gesteld.

De heer Stolwijk vraagt naar het aantal fte (700 medewerkers) en hoeveel er in de begroting van de € 40 mln is uitgetrokken voor personeel en hoeveel voor materieel.

Mevrouw Rigter antwoordt dat er een kleine 500 fte bij de GGD werkzaam zijn. En wat betreft de begroting: 85% is gemoeid met personeel en de rest is materieel. De GGD is echt een mensenorganisatie. Daar zitten de meeste kosten.

De heer Stolwijk vraagt in vervolg op de heer Koffeman of de GGD een informatieplan heeft, over automatisering (nieuw informatiemanagement). En ten tweede: de investering van € 500.000 lijkt hem buitengewoon gering. Het is 1,25% van de begroting. Dat is een directe investering voor digitalisering. De hele organisatie zal gericht moeten worden op moderne ict en er zal dus ook veel geïnvesteerd moeten worden in opleiding en begeleiding van de medewerkers om in een nieuwe informatieorganisatie te kunnen werken.

Mevrouw Rigter laat weten dat zij bezig is een informatiebeleidsplan te maken. Zij heeft zich in eerste instantie gericht op informatieveiligheid, vanwege de privacygevoeligheid van gegevens. De GGD is nu op basis van de wet Datalekken maatregelen aan het nemen. Ook moeten er keuzes gemaakt worden op het gebied van telefonie etc. om veilig te blijven communiceren met partners. De organisatie moet enerzijds meer digitaal worden en tegelijkertijd het contact met ouders en kind goed kunnen onderhouden. De medewerkers willen het werk graag doen maar worden op dit moment belemmerd door de infrastructuur. Er wordt veel gewerkt met infographics, filmpjes, etc. maar het systeem kan dat op dit moment niet aan.

De heer Stolwijk vraagt of in de landelijke GGD-wereld sprake is van een gedeelde infrastructuur.

Mevrouw Rigter antwoordt dat die er zeker is en ook steeds meer gedeeld wordt. De vereniging GHOR Nederland is een vereniging van GGD-directeuren maar daar zit ook het servicebureau van 25 GGD-en: daar wordt een databuffet ingericht om snel met andere stakeholders en intern gegevens te kunnen uitwisselen.

Vragen over de Kadernota

De heer Koffeman constateert twee contrapunten in het stuk. In de eerste plaats heeft de GGD al veel zelf gedaan om de bedrijfsvoering te versterken; in de tweede plaats wordt een probleem gesignaleerd voor de komende jaren, vanwege het langetermijnplan voor innovatie. “Er wordt alleen een extra financiering gevraagd als dat noodzakelijk is”, wordt dan gesteld. Daar heeft de heer Koffeman vragen over. In het stuk wordt regelmatig gesproken over een bedrag van € 300.000 voor versterking bedrijfsvoering, en dan staat er “De GGD heeft besparingsmogelijkheden gevonden die de taakstelling ruim dekken”. Dat deed spreker denken aan de beleidsbegroting 2016-2 waar de raad eind vorig jaar mee heeft ingestemd. Kijk je naar de bezuinigingsvoorstellen, dan komt dat bedrag van € 300.000 terug in de 1^e paragraaf, bij “Asielzoekers”. Het wordt bespaard omdat het aantal asielzoekers als gevolg van het Turkse akkoord sterk is gedaald. De bezuiniging die geprognoseerd is spitst zich dan vooral toe op de infrastructuur, de gebouwen, en de omgeving. Maar in hetzelfde hoofdstuk wordt, terzijde, verwezen naar de JGZ; juist m.b.t. de JGZ kan die € 300.000 straks een heel andere dimensie gaan krijgen omdat er sprake zal zijn van gezinshereniging. En dan komt die bezuiniging m.b.t. bedrijfsvoering in een heel ander licht te staan. Het is niet terug te vinden in de Kadernota; het vertrouwen van de heer Koffeman neemt dan ook niet toe. Mevrouw Rigter antwoordt dat de € 300.000 voor bedrijfsvoering in 2015 al door het AB is gehonoreerd als noodzakelijk om de afdeling bedrijfsvoering te versterken. Daar is indertijd gezegd dat daar méér voor nodig was, en het grootste deel van de kosten is toen met interne taakstellingen gedekt. Van die € 300.000 is afgesproken dat het een paar jaar incidenteel gefinancierd zou kunnen worden. Vanaf 2018 moest dat structureel zijn, en met dat geld is iemand aangenomen die die analyses maakt van de ict op grond waarvan nu vernieuwingslagen worden voorbereid. De heer Koffeman maakte een verbinding met de asielzoekersstroom maar die koppeling is er niet. De taakstelling is nog steeds om die € 300.000 gefinancierd te krijgen, met als afspraak om die zelf structureel te maken; en dat is in dat ombuigingsonderzoek meegenomen. Voor de financiering van ondersteuning asielzoekers ontvangt de GGD extra geld, geormerkt geld, en als er meer asielzoekers komen zal daar geld van het Rijk bij moeten komen. Voor mensen met status heeft de *gemeente* meer geld gekregen en met alle gemeenten worden daarover afspraken gemaakt met de JGZ over de inzet van de JGZ daarop.

De heer Koffeman verwijst naar het staatje op pagina 4 van de voorlegger, waar een structureel bedrag is opgevoerd voor 2018-2023 van € 300.000. De soliditeit van dit soort bedragen vertaalt hij naar de opmerking van mevrouw Rigter zelf, toen zij zei: “We vragen alleen financiering als dat noodzakelijk is”.

Mevrouw Rigter wil inderdaad niet op voorhand aan gemeenten vragen om bij te betalen, ze wil eerst onderzoeken wat de mogelijkheden binnen de eigen gelederen zijn. En die zijn er zeker.

De heer Koffeman heeft het vooral over de uitvoering van de kerntaken zelf. Kan dat niet wat efficiënter, aan welke inhoudelijke ombuiging denkt mevrouw Rigter in het streven om de verhoging van de inwonersbijdrage te beperken?

Wethouder Vermeij zegt dat vanuit het AB het signaal is meegegeven aan mevrouw Rigter om eerst intern de mogelijkheden na te gaan, en pas dan naar de inwonerbijdrage te kijken.

De heer Koffeman herhaalt dat hij doelde op de kerntaken, de dagelijkse gang van zaken, of die niet efficiënter opgelost moeten worden. Want dat is ook een vorm van bezuinigen.

Mevrouw Rigter antwoordt dat zij met haar wettelijke taken moet voldoen aan bepaalde normen. De Inspectie toetst daarop. Een deel van de normen heeft te maken met omvang capaciteit: daar mag de GGD niet onder zakken. Deze GGD heeft dat keurig op orde. Wel wordt bekeken: als er nieuwe taken bijkomen, denk bijvoorbeeld aan meer aandacht voor antibiotica-resistentie, kan dat door slimmer organiseren, bijvoorbeeld taken verschuiven van artsen naar verpleegkundigen. Dat doet de GGD dus ook. En taken afstoten: dat is niet mogelijk behalve de taken die de GGD doet in opdracht van de gemeenten in het kader van maatwerk; maar dan wordt die taak ook niet meer uitgevoerd.

De heer Koffeman herinnert eraan dat vorig jaar is besloten om samenwerking tussen gemeenschappelijke en niet-gemeenschappelijke regelingen mogelijk te maken, om nieuwe markten aan te boren. Wat is daarvan terechtgekomen?

Wethouder Vermeij antwoordt dat daar nog stappen in gezet moeten gaan worden.

Mevrouw Rigter bevestigt dat gemeenten gevraagd hebben om die mogelijkheid in de GR op te nemen, om de wettelijke taken te kunnen uitoefenen, o.a. met het oog op slim inkopen en omgaan met ict. De eerste mogelijkheid die zich daarvoor aanbiedt is het digitaal JGZ, en bekeken wordt of het ook daarvoor meerwaarde heeft om daadwerkelijk zo'n coöperatie aan te gaan. Daar wordt dus gezocht naar slimme mogelijkheden.

De heer Koffeman vraagt de wethouder wat hij in de zienswijze bedoelt met “oud voor nieuw beleid”.

Wethouder Vermeij antwoordt dat het college in de zienswijze aangeeft: op het moment dat blijkt dat de aanpassing van de inwonerbijdrage noodzakelijk is moet dat terugkomen in de nieuwe begroting. Maar eerst zal bekeken moeten worden of het intern binnen de GGD opgelost kan worden. Pas na die discussie zal gekeken worden naar het aanpassen van de inwonerbijdrage. Dat wordt bedoeld met “oud voor nieuw beleid”.

De heer Koffeman heeft nog een vraag over punt 3 van de zienswijze, waar staat “dat we financiële middelen zoeken om om te buigen binnen de bestaande financiële kaders op basis van onderzoek naar besparingsmogelijkheden”. Maar dat is toch iets wat je van iedere onderneming mag verwachten? Je gaat toch niet meteen aangeven dat je een handje helpt als het niet zou lukken?

Wethouder Vermeij is ervan overtuigd dat de GGD goed is toegerust om dit grondig op te pakken, maar het is een ambivalente positie van het college: enerzijds is het college bestuurslid van de GGD, en anderzijds gemeentebestuur. Financieel lopen die belangen niet altijd gelijk op. Dat geldt wel voor het belang van goede gezondheidszorg. Je mag realistisch zijn en zeggen: ga kijken of je de ruimte in eigen huis kunt vinden; maar als het er niet is, moet je toch uitgaan van het belang van goede gezondheidszorg. Vanwege dat belang is te rechtvaardigen dat je met een verhoging van de eigen bijdrage komt.

De heer Stolwijk vraagt of het college bereid is om in de zienswijze de zin “De raad is bereid om een verhoging van de inwonersbijdrage in overweging te nemen als” te wijzigen in “De raad is *vooralsnog* niet bereid om een verhoging van de inwonersbijdrage in overweging te nemen”. Dit om het ondernemerschap van de GGD te stimuleren; en het is ook beter voor de onderhandelingspositie van de gemeente.

De heer Koffeman kan zich daarin vinden. Deze formulering sluit ook beter aan bij punt 5 van de zienswijze.

Wethouder Vermeij stelt vast dat het woord “vooralsnog” nog de nodige ruimte biedt. Hij kan meegaan in het voorstel om de formulering aan te passen. **TOEZEGGING**

De heer Koffeman concludeert dat dit stuk besproken moet worden in de raad.

Mevrouw Van Wijk kan zich eveneens vinden in de suggestie van de heer Stolwijk.

Een andere vraag. Op pagina 4 is een schema opgenomen. Er wordt een bezuinigingstaakstelling opgenomen en vervolgens een afwijking daarvan, die hoger kan zijn dan de bezuinigingstaakstelling zelf. Graag een toelichting daarop.

Wethouder Vermeij antwoordt dat een aantal jaren geleden verbeterlagen zijn doorgevoerd. In eerste instantie is dat gefinancierd met incidenteel geld. Dat moest vanaf 2018 structureel gedekt worden, via een bezuinigingstaakstelling. Die staat hier in het overzicht (€ 3 ton). Dan wordt daar een aantal besparingsvoorstellen aan gekoppeld, van 425 tot 740. Als je die aftrekt zie je dat je nog een bedrag tekort komt. Daar zet je de investeringsimpuls tegenover, wat is er de komende jaren nodig, en als je daar het saldo van berekent zie je dat je in de periode van 2018 ruim € 9 ton tot – 2021 – nog € 6 ton nodig hebt om uiteindelijk de investeringen te kunnen doen die noodzakelijk zijn om de ict en de bedrijfsvoering op orde te brengen.

Conclusie: Bespreekstuk in de raad, met als opmerking dat de zienswijze in de raad wordt aangepast.

7. Raadsvoorstel Ontschotte en gezamenlijk gefinancierde JGZ

In aanwezigheid van mevrouw Rigter van de GGDrU.

De voorzitter citeert uit het raadsvoorstel, met daarin het voorstel om te financieren op basis van kindaantallen.

De heer Van Winden zou graag een voorbeeld krijgen van het voordeel van het ontschotten.

Mevrouw Rigter vertelt dat de GGD op dit moment voor de JGZ wordt gefinancierd uit 50 financiële stromen: de inwonerbijdragen; met elke gemeenten een dienstverleningsovereenkomst 0-4; en een maatwerkafpraak per gemeente. Dat moet allemaal verantwoord worden, want dat zijn geen “handen aan het bed” en het maakt inzet van personeel over de hele groep 0-18 minder goed mogelijk. Bij een inloopsprekuur bijvoorbeeld zit een arts die voor 0-4 zit daar niet voor 0-12.

Het is veel praktischer om in één stroom gefinancierd te worden, dan kan er veel flexibeler ingespeeld worden op behoefte.

Het nieuwe pakket dat de GGD nu kan neerzetten werkt ook zo dat er meer aan ouders wordt gevraagd waar zij behoefte aan hebben; en daar biedt die ontschotting meer mogelijkheden voor omdat de zorg dan voor het collectief kan worden ingericht. Er komt nu een team 0-12 voor kinderen tot 12 jaar, en voor kinderen 12-18 (die vaak de stad uit gaan naar het onderwijs) komt er een ander team. Dat is een veel logischer knip dan een knip tussen 0-4 jaar en 4-12.

De heer Van Winden heeft nog een vraag over de opmerking die werd gemaakt over de financiering van de vaccinatie. De financiering daarvan gaat nu via de gemeente lopen. Spreker neemt aan dat dat dan weer doorgesluisd wordt; vanwaar dan die opmerking?

Mevrouw Rigter antwoordt dat tot nu toe VWS rechtstreeks het rijksvaccinatieprogramma financiert, via het RIVM naar de GGD-en. Dat gebeurt tot nu toe nog steeds op basis van de AWBZ, maar die bestaat niet meer. Die financiering wordt dus aangepast, en uiteindelijk is besloten om dat via het Gemeentefonds te doen. Het geld komt dus zonder bezuiniging in het Gemeentefonds, maar ongeoormerkt, dus het kan uiteindelijk heel anders uitpakken. Bij de regeling rond de financiering van het rijksvaccinatieprogramma is afgesproken dat de gemeente dat programma moet laten uitvoeren door de partij die ook de JGZ doet, en dat het Rijk bepaalt wat er in dat programma zit. Dit is een geval waarbij de gemeente min of meer doorgeefluik is. De grote gemeenten hebben daar meestal nadeel, moeten bijbetalen, en de kleine gemeenten hebben er vaak wat voordeel van (of neutraal).

Wat het rijksvaccinatieprogramma kost is bij de GGD bekend, en die kosten brengt de GGD in rekening. Als er een wijziging optreedt in het programma zal er ook iets aan de storting in het gemeentefonds veranderen. Maar grosso modo blijft het voor de GGD budgettair-neutraal omdat de kosten van het vaccineren uitgangspunt zijn.

Wat betreft de effecten zie je dat steden als Utrecht en Amersfoort er nadeel op hebben, maar geen enorm grote bedragen.

De heer Alles vraagt de wethouder naar het maatwerkpakket. Als er in het totaalpakket verschuivingen plaatsvinden, blijft de dienstverlening dan hetzelfde? Als er verschuivingen komen, blijft de rest dan zo bestaan? Blijft het totaalpakket voor deze leeftijd hetzelfde in de nieuwe vorm?

Wethouder Duindam antwoordt dat er geen overwegingen zijn waarbij er andere of minder diensten worden afgenomen van de GGD. Het zijn alleen verschuivingen van maat naar basis.

Ook vraagt de heer Alles m.b.t. de bijdrage per inwoner: er wordt nu een bijdrage berekend per jeugdige, en er zijn plm. 2000 jeugdigen; in andere plaatsen is er misschien een andere ondersteuningsbehoefte; betekent dat dat er een eindafrekening komt aan het eind m.b.t. het gebruik, of is het een vast bedrag?

Wethouder Duindam antwoordt dat er een bedrag wordt betaald per jeugdige, niet per gebruik.

De heer Alles stelt vast dat in de regio Utrecht iedere gemeente dus hetzelfde bedrag betaalt, ongeacht hoeveel ondersteuning een gemeente nodig heeft. De ene plaats betaalt dus voor de andere.

Mevrouw Rigter beantwoordt die vraag. In zijn redenering gaat de heer Alles er van uit dat er behoefte is aan zorg, die varieert per gemeente. Maar de JGZ is vooral met *preventie* bezig, en doet dat in principe vanuit een uniform pakket per gemeente. De variatie zit in dat gesprek met de ouder, bij de start, zodat er niet iets wordt gedaan waar geen behoefte aan is. De tijd die daarmee overblijft wordt ingezet voor situaties waar méér nodig is. Dat middelt over het algemeen wel uit. In het basispakket zit, omdat elke gemeente zijn sociaal domein weer anders heeft georganiseerd, ook wat vrije ruimte, om de teamleden de ruimte te geven om een passende aansluiting bij dat sociaal domein te laten maken. En omdat het hier gaat om preventie, is het niet zo dat gemeenten waar meer zorggevallen zijn, worden gefinancierd door gemeenten met weinig zorg. De JGZ zit inde preventie, niet in zware zorg.

De heer Koffeman vraagt hoe het is geregeld met de aansluiting van sociaal team – jeugdzorg – JGZ. Wordt er geen dubbel werk gedaan?

Wethouder Duindam antwoordt dat al die takken van sport op elkaar worden afgestemd. Dat wordt voortdurend overlegd. Je kunt niet uitsluiten dat er ooit overlap is, maar er wordt zeer zorgvuldig mee omgegaan.

Mevrouw Rigter vult aan dat in Oudewater de JGZ goed samenwerkt met het Stadsteam. Er worden afspraken over de verdeling van zorg gemaakt. De Jeugdartsen kunnen rechtstreeks verwijzen naar andere artsen, zoals specialistische curatieve zorg. Maar inzet op jeugd-ggz gaat altijd via het Stadsteam. Soms zijn er afspraken over het begeleiden door een jeugdverpleegkundige van ouders en kind voor een korte periode, voor pedagogische en opvoedkundige hulp, om specialistische hulp te voorkomen.

Van inefficiency is daar dus geen sprake.

De heer Koffeman vraagt tenslotte naar het aantal kinderen dat via gezinshereniging verwacht wordt (want dat beïnvloedt de analyse en de kostenontwikkeling), en of het niet verstandig is om deze kinderen al preventief te laten screenen door een JGZ-arts i.v.m. oorlogstrauma's etc.

Wethouder Duindam antwoordt dat Oudewater qua aantallen zal kijken naar de mogelijkheden v.w.b. huisvesting en wat bij Oudewater past. Wat betreft de casuïstiek: daar wil de wethouder van wegblijven, het is dermate specifiek dat hij dat niet in beleid zou willen vertalen.

Mevrouw Rigter vult aan dat bij gezinshereniging kinderen zo snel mogelijk door de JGZ gezien worden, vanwege het vaccinatieprogramma maar ook om andere problemen te signaleren. Bij het ene gezin is iets anders nodig dan bij het andere; daar is dus aandacht van belang.

Conclusie: Hamerstuk voor de raad.

De voorzitter dankt mevrouw Rigter voor haar aanwezigheid en bijdrage.

8. Ter inzage liggende stukken of mededelingen

Geen vragen of opmerkingen.

9. Gelegenheid tot het stellen van vragen aan de portefeuillehouders

➤ **Carnaval, vraag van CU/SGP**

De heer Alles heeft de volgende vragen schriftelijk ingediend.

1. Hoe is het carnaval met betrekking tot veiligheid en criminaliteit verlopen?
2. Zijn er incidenten geweest? Zo ja, hoeveel incidenten en hoe ernstig waren ze?

Burgemeester Verhoeve antwoordt dat hij best tevreden is met hoe het gegaan is. Vooraf is het strak georganiseerd, omdat de verantwoordelijkheid bij grote evenementen steeds meer bij de organisatoren komt te liggen. Het heeft tijd nodig om dat goed te laten landen.

Wat hielp is dat de raad vorig jaar met het IVP extra budget beschikbaar heeft gesteld voor de BOA dus er waren meer BOA-uren, en er zijn ook plaskruizen neergezet. Er was één opstootje en er waren nogal wat klachten over geluidsoverlast van binnenstadbewoners in de omgeving van horeca (niet zozeer tijdens de optocht maar in de week daarvoor en 's avonds laat, tijdens en na de carnaval).

Donderdag vindt de evaluatie plaats en wordt besproken waar verbetering mogelijk is.

➤ **Verlaging eigen bijdrage Wmo, vraag van het CDA**

Mevrouw De Vor herinnert aan de moties die zijn ingediend bij de begrotingsvergadering, waarvan één motie betrekking had op de verlaging van de eigen bijdrage aan de Wmo. De wethouder heeft daar toezeggingen over gedaan maar mevrouw De Vor heeft daar nog niets over gehoord.

Wethouder Vermeij zegt dat dat zo snel mogelijk zal volgen op de vaststelling van het beleidsplan sociaal domein.

Mevrouw De Vor herinnert eraan dat het daar los van gezien zou worden en dat het voor februari was toegezegd.

Wethouder Vermeij laat weten dat de ambtenaren dat niet halen. Hij zegt toe dat het zal voorliggen in de raad die volgt op de raad van 30 maart. **TOEZEGGING**

Sluiting, om 23.30 uur

Ongewijzigd vastgesteld in de openbare vergadering van het forum Samenleving van 10 april 2017,

De griffier,

de voorzitter,

A. van der Lugt

J.W. van Wijngaarden